

Білім сапасын қамтамасыздандыру
бойынша тәуелсіз агенттігі – (IQAA)

ТАҚЫРЫПТЫҚ ТАЛДАУ

**Жоғары білім беру
ұйымдарында студенттерге
бағытталған оқытуды енгізу
процесі: стандарттарды талдау
және нәтижелерді бағалау**

Құрастырған: Ш. Каланова

Астана 2022

**ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА СТУДЕНТ ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛҒАН
ОҚЫТУДЫ ІСКЕ АСЫРУ ҮДЕРЕСІ:
СТАНДАРТТАРДЫ ТАЛДАУ ЖӘНЕ НӘТИЖЕЛЕРДІ БАҒАЛАУ**

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	2
1 Жоғары білім беру ұйымдарында студенттерге бағытталған оқытуды енгізу процесі: стандарттарды талдау және нәтижелерді бағалау	4
1.1 «Студентке бағытталған оқу, оқыту және бағалау» стандарты	4
1.2 Стандарт: «Студенттерді қабылдау, оқу нәтижелері, мойындау және біліктіліктер»	5
1.3 Стандарт «Оқу бағдарламалары: олардың әзірленуі, тиімділігі, үздіксіз мониторингі және мерзімді бағалауы»	9
1.4 Стандарт «Академиялық құрам және оқыту тиімділігі»	11
1.5 Стандарт: «Студенттерге арналған ресурстар және қолдау қызметтері»	13
2 Қорытындылар	15
2.2 Ұсыныстар	16
Қорытынды	17
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	
Қосымшалар	

Жоғары білім беру ұйымдарында студенттерге бағытталған оқытуды енгізу процесі: стандарттарды талдау және нәтижелерді бағалау

Кіріспе

Бүгінгі әлемде технологиялардың қарқынды дамуы мен жаһандану кәсіби кеңістікті үнемі қайта қалыптастырып жатқандықтан, білім беру жүйелерін бейімдеудің маңызы барған сайын айқындала түсуде. Студенттерге бағытталған оқыту, оқу үдерісінің орталығына студенттің өзі, оның қажеттіліктері мен қызығушылықтары қойылатын тәсіл, осы сын-қатерлерге жауаптардың бірі болып табылады. Кәсіби құзыреттерді, шығармашылық әлеуетті және әлеуметтік жауапкершілікті дамытуға баса назар аударатын бұл тәсіл бүкіл әлемнің оқу орындарында барған сайын кеңінен қолданылуда. Осы тәсілді қолданатын білім беру ұйымдарының есептеріне жүргізілетін сыртқы аудиттер оның тиімділігін бағалауға және жетілдірудің әлеуетті бағыттарын анықтауға мүмкіндік береді. Бұл есептерге аналитикалық шолу тек қол жеткізілген нәтижелерді бағалауға ғана емес, сонымен қатар студенттерге бағытталған оқытудың студенттердің оқу нәтижелеріне, сондай-ақ олардың кәсіби және жеке дамуына қалай әсер ететінін түсінуге мүмкіндік береді.

Аккредитация білім беру бағдарламалары мен процестерінің сапасын қамтамасыз етуде және олардың белгіленген стандарттар мен критерийлерге сәйкестігін растауда маңызды рөл атқарады.

Әсіресе маңыздысы – білім беру бағдарламалары мен тәжірибелерін «Студенттерге бағытталған оқыту, сабақ беру және бағалау», «Оқу ресурстары және студенттерге қолдау», сондай-ақ «Қабылдау, ілгерілеу, мойындау және сертификаттау» сияқты студенттерге бағытталған оқытуға қатысты стандарттардың талаптарына сәйкестендіру.

Қазақстанда студенттерге бағытталған оқыту заманауи оқыту тәжірибелеріне бетбұрыс жасауда ерекше орын алады. Бұл тәсіл Қазақстандағы білім беру жүйесінің тарихи дамуына және білім беру үдерісінде даралану мен әртүрлілікті қолдайтын қағидаларға негізделген. Қазақстандық білім беру жүйесінде студенттерге бағытталған оқыту оқу үдерісіне студенттердің белсенді қатысуын, оқуды даралауды және оқуға деген мотивацияны арттыруды қолдайтын қағидаларға негізделген. Студенттердің қажеттіліктері мен қызығушылықтарын ескеру және олардың кәсіби дағдылары мен сыни ойлау қабілеттерін дамыту қағидалары осы тәсілдің негізін құрайды. Қазақстанда студенттерге бағытталған оқыту әртүрлі әдістер мен тәжірибелер арқылы жүзеге асырылады, мысалы, мәселеге негізделген оқыту, жобалық жұмыс, зерттеу жобалары мен тағылымдамалар және интерактивті оқыту әдістерін қолдану. Бұл механизмдер оқу үдерісін ынталандыруға, дамытуға бағытталған

студенттердің тәуелсіздігі мен жауапкершілігін дамыту және олардың шығармашылық әлеуетін дамытуға жағдай жасау.

Бұл тақырыптық талдаудың мақсаты – студенттерге бағытталған оқытудың студенттердің кәсіби құзыреттерін, шығармашылық әлеуетін және әлеуметтік жауапкершілігін дамытуға әсерін түсіну. Біз студенттерге бағытталған тәсілді іске асырудағы үрдістерді, табысты тәжірибелерді және ықтимал қиындықтарды анықтау мақсатында сыртқы аудит есептеріндегі деректерді қарастырдық.

Салыстырмалы талдау үшін 2021 жылы институционалдық аккредиттеуден өткен 11 жоғары білім беру ұйымы (1-қосымша) таңдалды. Тақырыптық талдаудың маңызды аспектісі – сыртқы аудит есептерінің 4, 5, 6, 7 және 9-стандарттары, олар студенттерге бағытталған оқытудың қағидалары, критерийлері, механизмдері, формалары мен әдістерін бағалайды. Көптеген жоғары білім беру ұйымдары студенттерге бағытталған оқыту, оқу нәтижелері және біліктілікті тану стандарттарына жоғары деңгейде сәйкес келетінін көрсетті. Бесінші стандартқа сәйкес, жоғары білім беру ұйымдарының көпшілігі талаптарды толық орындады, тек Жезқазғандағы О.А. Байқоныров атындағы университет кейбір критерийлерді ғана орындады, бұл әрі қарай дамуға болатын әлеуетті салаларды анықтады.

Алтыншы стандарт бойынша бес жоғары білім беру ұйымы (Қосымша 2) толық сәйкестік көрсетті, ал төрт ұйымға (Қосымша 2) білім беру бағдарламаларын әзірлеу, тиімділігін бағалау, мониторинг және нәтижелерін анықтау процестерін жетілдіру қажет. М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы (М. Tynyshpaev KazATK) мен О. А. Байқоныров атындағы Жезқазған университеті стандарттарға толық сәйкестікке жету үшін қосымша жұмыс жүргізуді қажет етеді, себебі олар тек ішінара сәйкестік көрсетті.

Алты жоғары білім беру ұйымындағы оқытушылар құрамы жетінші стандартқа толық сәйкес келеді, ал төрт ұйымда олар бұл талаптарға едәуір дәрежеде сай келеді. Қазақ-Британ техникалық университеті (KBTU) басқару процестері мен кадрлық саясатын айтарлықтай жақсартуы қажет, себебі ол жетінші стандартқа тек ішінара сәйкес келеді. Тоғызыншы стандарт бойынша жоғары білім беру ұйымдарының басым бөлігі (он бірден он) толық немесе айтарлықтай сәйкестік көрсетті. Алайда М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы (KazATK) «ішінара сәйкес» деп бағаланды.

Айта кетерлік жайт, үш жағдайда IQAA Аккредиттеу Кеңесі сарапшылардың бағалауын «толық сәйкестіктен» «маңызды сәйкестікке» өзгертті, бес жағдайда «маңызды сәйкестіктен» «жартылай сәйкестікке», ал бір жағдайда «маңызды сәйкестіктен» «толық сәйкестікке» көтерді.

Аккредиттеу кеңесінің сарапшылардың бағалауларына енгізген өзгерістері бағалау критерийлеріне түзетулер енгізу және жеткіліксіз құжаттар ұсыну сияқты түрлі объективті және субъективті факторларға байланысты болды. Эксперттік бағалаулар көптеген факторлардың ықпалында болатынын түсіну маңызды, және рейтингтердің төмендеуі әрдайым кемшіліктерді білдірмейді, ол әртүрлі жағдайлардың комбинациясынан болуы мүмкін.

1. Жоғары білім беру ұйымдарында студенттерге бағытталған оқытуды енгізу процесі: стандарттарды талдау және нәтижелерді бағалау

1.1 «Студенттерге бағытталған оқу, оқыту және бағалау» стандарты

Қаралып отырған университеттерде «Студенттерге бағытталған оқу, оқу нәтижелері және біліктілікті тану» стандартына талдау жүргізу бізге Қазақстандағы университеттердің ортақ тәжірибелері мен проблемаларын зерттеуге мүмкіндік берді. Оң аспектілер мен кемшіліктерді талдау арқылы біз білім беру үдерісінің сапасын жақсарту және студенттерді қолдау бойынша негізгі бағыттарды анықтай аламыз.

Сыртқы сарапшылар тобының есептеріне сәйкес, барлық жоғары білім беру ұйымдары білім беру үдерісін жаңартуға қызығушылық танытып, әсіресе студенттердің белсенді қатысуына баса назар аударады. Мысалы, Еуразия гуманитарлық институты (EAGI), О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған мемлекеттік университеті және Қазақ көлік университеті (KUT) студенттерді оқу процесіне тарту механизмдерін дамытуда ерекшеленеді.

Осы оң аспектілермен қатар, Қазақстандағы 11 жоғары білім беру ұйымындағы аккредиттеу процесінің бір бөлігі ретінде жүргізілген сыртқы аудит есептерін талдау олардың бетпе-бет келетін бірқатар ортақ мәселелерін анықтады.

Неформалды оқу нәтижелері мен шағын бағдарламаларды мойындау рәсімдерін әзірлеу. Бұл аспектінің маңызын төмендетуге болмайды, себебі ол студенттердің білім алу жолдарындағы икемділікті арттырады және ресми білім беруден тыс көрсеткен күш-жігерін мойындайды. EAGI, М. Тынышпаев атындағы Қазақ технология және мәдениет академиясы (KazATK), Сырдария университеті және Тараз халықаралық инновациялық институты (ТИ) сияқты университеттер осы рәсімдердің жеткіліксіз дамығанына тап болады, бұл студенттердің хабардарлығын арттыруға және олардың жетістіктерін мойындауға көбірек назар аударуды қажет етеді.

Академиялық мобильділік бағдарламаларын іске асырудағы кемшілік мемлекет пен университеттердің қаржыландырудың жеткіліксіздігінде, дегенмен студенттердің айтарлықтай бөлігі мұндай бағдарламаларға қатысуға ниет білдіреді. Аккредитациялық есептер көрсеткендей, EAGI, МТИ және Экибастуз инженерлік-технологиялық университет сияқты университеттер

(К. Сәтпаев ЕІТІ) осы бағдарламаларды жандандыруға күш-жігерін арттыруы қажет.

МООСs және ашық білім беру платформалары сияқты инновациялық технологияларды енгізу жоғары оқу орындарынан тыс алынатын микрокредиттерге қолжетімділікті кеңейту үшін өте маңызды. KUPS және Қазақстандағы Инженерлік-технологиялық университет (KITU) сияқты университеттер осы технологияларды оқу үдерісін байыту үшін кеңінен пайдалануға көбірек көңіл бөлуі тиіс.

Тиімді мониторинг және бағалау жүйесі білім берудің жоғары стандарттарын қамтамасыз ету үшін негізгі болып табылады. Атап айтқанда, бағалау критерийлері студенттерге айқын болуы тиіс. EAGI-ді қоса алғанда, университеттерге бағалаудың дәлдігі мен әділдігін қамтамасыз ету үшін осы жүйелерді жетілдіру қажет, бұл өз кезегінде студенттердің болашақтағы табысына әсер етеді.

Жалпы талдау көрсеткендей, Қазақстандағы көптеген университеттерде (KUPS, D.A. Kunaev Eurasian University, EAGI, O.A. Baikonurov Zhezkazgan State University, KBTU, MTI) оң тәжірибелер бар, бірақ олар ұқсас қиындықтарға тап болады. Білім сапасын арттыру үшін академиялық ілгерілеуді бақылаудың тиімді әдістерін дамытуға, академиялық мобильділік бағдарламаларын нығайтуға және қосалқы пәндерді әзірлеу мен қолдануға назар аудару маңызды.

1.2 Стандарт: «Студенттерді қабылдау, оқу нәтижелері, мойындалу және біліктіліктер»

Жоғары сапалы үміткерлерді қабылдау және олардың жоғары білім жүйесіне сәтті бейімделуін қамтамасыз ету үшін үздіксіз қолдау көрсету – жоғары оқу орнының өміршеңдігінің негізгі көрсеткіштерінің бірі.

Сыртқы аудит деректеріне сүйенсек, университеттер «қолайлы» үміткерлерді іріктеп, қабылдауға бағытталған мақсатты жұмыстар жүргізуде. Осы мақсатта университеттерде мансаптық бағдар беру іс-шаралары әртүрлі деңгейде ұйымдастырылды. Білім беру ұйымдары қабылдау процесіне цифрлық қолдау көрсетеді: қабылдау, мамандандырылған емтихандар мен кәсіптік кіру тестілері туралы қажетті ақпаратты ресми веб-сайттарда және әлеуметтік желілерде жариялайды, сондай-ақ Telegram боттары мен виртуалды қабылдау комиссияларын құрады.

Д. А. Қонаев атындағы Еуразиялық құқық академиясында (D. Kunaev ELA) және Шығыс Азия құқықтану институтында (EAGI), MTI-де «Виртуалды қабылдау комиссиясы» Zoom платформасында жұмыс істейді, ол қабылдау, құжаттарды тапсыру, қабылдау процесі, гранттар, шәкіртақылар және тіркеуге қатысты басқа да мәселелер бойынша болашақ студенттер мен олардың ата-аналарына онлайн-кеңес беру және ақпараттық қолдау көрсетуге арналған. Сонымен қатар

Zoom платформасына қоса, 'APPLICANT – МТИ' Telegram боты да қолданылады, онда болашақ студенттер университетке қабылдау туралы қажетті ақпаратты ала алады. Сонымен қатар, К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ-дегі жақсы тәжірибені атап өткен жөн: мектеп бітірушілерге Бірыңғай ұлттық емтихан (UNE) бағдарламасына кіретін пәндер бойынша тегін онлайн сабақтар арқылы белсенді қолдау көрсетіледі.

КВТУ-да үміткерлерді «электрондық үкімет» веб-порталы (PER) арқылы құжаттарды тапсыру жолымен қабылдаудың ерекше тәжірибесі қолданылады, бұл жемқорлық тәуекелін азайтады. PER порталында өтініш берушілер жүйеге кіріп, университетке қабылдау және тіркеу қызметін таңдап, қажетті мәліметтерді енгізіп, өз ақпараттарын өңдеуге келісім береді. Өтініш пен қосалқы құжаттар КВТУ қабылдау комиссиясына өңдеу және тексеру үшін жіберіледі. Содан кейін өтініш беруші комиссияның шешімі туралы хабарламаны жеке кабинеті арқылы алады.

Бұл шаралар жетім балаларға, аз қамтылған отбасылардан шыққан студенттерге, мүгедектерге және басқа да әлеуметтік тұрғыдан осал топтарға жоғары білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге бағытталған. Сонымен қатар, студенттердің мұқтаждарға қолдау көрсетуге бағытталған университет әкімшілігінің назарына оң көзқарасы мұндай тәжірибелердің маңыздылығы мен тиімділігін көрсетеді.

К. Satpaev ЕІТІ, МТИ, О.А. Baikonurov Zhezu, М. Tynyshpaev KazATK және КІТУ сияқты университеттерде бірінші курс студенттеріне академиялық үдерісті түсінуге және келесі қадамдарын жоспарлауға көмектесетін арнайы нұсқаулық беріледі. Бұл нұсқаулық университеттің ішкі ережелері, қолдау қызметтерінің жұмыс уақыты, оқу ақысы, курстың мазмұны, университеттің мақсаттары, кредиттік оқу жүйесі, кітапхана ережелері және бағалау ұйымдастыру туралы жан-жақты ақпаратты қамтиды. Университетте студенттердің бейімделуіне және білім сапасын арттыруға көмектесетін академиялық тәлімгерлік (tutor) жүйесі енгізілген. Бұл ақпаратты білу студенттерді өз әрекеттерінде тәуелсіз әрі сенімді етеді, бұл олардың академиялық табысына және болашақ мансабына елеулі әсер етеді. Сонымен қатар, KUPS пен КІТУ студенттердің бейімделуіне және білім сапасын арттыруға көмектесетін академиялық тәлімгерлік жүйесін (ориентациялық апта) қолданатынын да атап өткен жөн. Оқудың алғашқы бірнеше аптасында студенттер әкімшілікпен, қолдау қызметтерімен және оқытушылармен кездесіп, кітапхана ресурстарымен танысады.

Көбірек үміткерлерді тарту үшін өңірлік университеттер әртүрлі санаттарға оқу ақысына жеңілдіктер ұсынады, мысалы, жетім студенттерге, ата-ана қамқорлығынсыз қалғандарға

; халықаралық немесе республикалық пән олимпиадаларының, ғылыми-зерттеу жобаларының, спорттық жарыстар мен өнер байқауларының жеңімпаздары; қабылдау емтихандарында ең жоғары балл жинағандар және т.б.

EAGI, KUPS және Қазақ технология және бизнес университеті (KazUTB) сияқты әртүрлі университеттер мұқтаж студенттердің әртүрлі санаттарын мақсат еткен әлеуметтік қолдау шараларын жүзеге асырады. Бұл бағдарламаларға оқу ақысына жеңілдіктер, ауыр сырқаттардан зардап шеккен, оқу кезінде жетім қалған немесе асыраушысын жоғалтқан (EAGI) студенттерге қаржылық қолдау, сондай-ақ киім-кешек пен аяқ киім сатып алуға көмек және қаржылық көмек (KUPS) кіреді.

Жоғары оқу орындарының студенттерді қабылдау туралы есептерін талдау нәтижесінде білім беру мекемелері студенттер құрамын қалыптастыруда әртүрлі әдістер мен кәсіби бағдар беру формаларын қолдануда әртүрлі деңгейде жұмыс істеп жатқанын атап өткен жөн. Мысалы, К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ университет туралы ақпаратты мақсатты аудиторияға БАҚ, әлеуметтік желілер және университеттің веб-сайты арқылы таратуға бағытталған белсенді мансаптық бағдар беру жұмыстарын жүргізеді. Сонымен қатар, қала мен өңір мектептерінде мансаптық бағдар беру іс-шараларын өткізу үшін белсенді студенттерден құралған ақпараттық топтар құрылады.

Алайда студенттер қабылдаудың сандық және сапалық көрсеткіштеріне тікелей әсер ететін объективті факторлардың бар екенін атап өткен жөн. Жақсы қалыптасқан, ұзақ мерзімді беделге ие ірі университеттер жыл сайын көрсеткіштерін жақсартады. Әлсіз экономикасы мен аз өнеркәсібі бар өңірлердегі университеттер аса қиын жағдайға тап болады, онда олар әрбір студент үшін күресуге мәжбүр. Өкінішке орай, бұл жағдай сапа көрсеткіштерін айтарлықтай төмендетеді.

Оқу нәтижелері, мойындалуы мен біліктіліктері студенттердің білім деңгейін ғана емес, сонымен бірге олардың болашақ кәсіби өмірге дайындығын да көрсетеді. Осы саладағы Жоғары білім сапасын қамтамасыз ету агенттігінің (VEG) есептерін талдау университеттерге бағдарламаларының тартымдылығын арттыруға мүмкіндік беретін бірнеше тиімді тәжірибені анықтады. Жұмысқа орналастыру және тағылымдамалар маңызды рөл атқарады: EAGI, К. Satpaev EITİ және О.А. Baikonurov Zhezu сияқты университеттер корпоративтік серіктестермен, соның ішінде екі бағытты білім беру бағдарламалары арқылы белсенді түрде ынтымақтасады. Бұл ынтымақтастық жоғары сапалы кәсіби тағылымдамаларды ұйымдастыруға ғана емес, түлектердің сәтті жұмыспен қамтылуына да ықпал етеді. Мысалы, қос білім беру жүйесі бойынша оқыған О.А. Байкинуров атындағы Жезқазған университетінің алғашқы түлектер легі жоғары нәтиже көрсетіп, 100 пайызға жұмыспен қамтылды. Алайда,

сарапшылар екі деңгейлі білім беруді іске асыруда жұмыс берушілермен ынтымақтастықты күшейтуді ұсынған жоғары оқу орындары бар (Д. А. Қонаев Еуразиялық университеті, М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы) және оларды оқу бағдарламаларын әзірлеуге тиімді тарту қажет (Қазақ технология және бизнес университеті, М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникация академиясы).

D.A. Kunaev EAU белсенді халықаралық ынтымақтастығымен ерекшеленеді, оның арқасында халықаралық оқыту тағылымдамалары сәтті ұйымдастырылады. Сонымен қатар, университет академиялық мобильділік бағдарламасын дамытуда, осылайша студенттердің білім алу мүмкіндіктерін байытады.

Сарапшылар KITU және сияқты университеттерде «Сырдария» университетінде студенттердің өмірлік циклін қабылдаудан бастап бітіруге дейінгі барлық рәсімдерде ашықтық қамтамасыз етілген, бұл барлық процестердің айқындылығын кепілдейді.

Алайда осы оқу орындарының жетістіктеріне қарамастан, сарапшылар бірқатар кемшіліктерді де атап өтті. Студенттерге арналған онлайн қызметтер мен процестерді автоматтандыруды айтарлықтай жақсарту қажет. EAGI, KUPS, М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы мен «Сырдария» университеті сияқты оқу орындары жеке оқу жоспарларын құру, курстарға тіркелу және жатақханаға өтініш беруді қоса алғанда, онлайн қызметтерге қол жеткізу мәселелеріне тап болуда.

Академиялық мобильділікті арттыру қажет, әсіресе О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған мемлекеттік университеті, KazUTB және МТИ сияқты оқу орындарында.

Студенттердің университет басқаруына қатысуы кейбір жоғары оқу орындарында әлі де әлсіз тұс болып қала береді, басқа салаларда оң тәжірибелер болғанына қарамастан. Мамандар бұл жайтты Жезқазғандағы О. А. Байқоңыров атындағы университетте атап өтті.

Ресми емес білім алу нәтижелерін мойындау студенттерге ресми білім беру жүйесінен тыс алған білім мен дағдыларын біріктіруге мүмкіндік беретіні жақсы белгілі. Бұл олардың академиялық және кәсіби дамуына үлес қосады. Сыртқы аудит есептерінің деректері кейбір университеттерде, соның ішінде МТИU-де ресми емес білім алу нәтижелерін мойындау үдерісін айтарлықтай жақсарту қажеттігін көрсетті.

Екі дипломды бағдарламалар студенттерге жаңа көкжиектер ашып, екі түрлі жоғары оқу орнынан біліктілік алуға бірегей мүмкіндік береді. Бұл олардың академиялық мүмкіндіктерін кеңейтіп қана қоймай, еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады. D.A. Kunaev EUA және М. Tynyshpaev KazATK-да сарапшылар екі дипломды бағдарламаларды іске асыруды сәйкес түрде күшейтуді ұсынды

шетелдік университеттермен келісімдерді жүзеге асыруды күшейту арқылы олардың әлеуетін барынша пайдалануды ұсынды.

Бәрінен бұрын, жоғары оқу орындарының қызметінің маңызды аспектілерінің бірі – түлектердің жұмыспен қамтылуы. Түлектердің табысты жұмыспен қамтылуы білім беру саласындағы жұмыстарының тиімділігін бағалаудың негізгі критерийі болып табылады. Сондықтан жұмыспен қамтылу көрсеткіштері аккредиттеу процесінде қолданылатын негізгі бағалау критерийлерінің қатарына кіреді. Осы көрсеткіштерді талдау көрсеткендей, қарастырылып отырған жоғары оқу орындары түлектердің жұмыспен қамтылуын қолдауда жүйелі жұмыстар жүргізуде. Алайда сарапшылардың бағалауы бойынша осы салада оқу орындарының тиімділік деңгейі әртүрлі. Мысалы, сарапшылар К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ-мен жұмыс берушілермен ынтымақтастықты оң тәжірибе ретінде атап өтті. Сонымен қатар, Д. А. Қонаев атындағы Еуразиялық құқық академиясы мен М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясына дуальды білім беруді жүзеге асыру аясында жұмыс берушілермен байланыстарын нығайту жөнінде ұсыныс жасалды. Жұмыспен қамту көрсеткішін жақсарту үшін Сырдария университеті мен Қазақ инженерлік-технологиялық университетіне түлектердің кәсіби жетістіктерін көрсетуге арналған арнайы цифрлық ресурстарды пайдалану ұсынылды.

1.3 Стандарт: «Оқу бағдарламалары: олардың әзірленуі, тиімділігі, үздіксіз мониторингі және мерзімді бағалауы»

Қазақстандық жоғары білім беру мекемелерінде оқу бағдарламаларын әзірлеу – еңбек нарығының сұраныстары, студенттердің қажеттіліктері және мекеменің стратегиялық мақсаттары сияқты көптеген факторларды ескеруді қажет ететін күрделі процесс. Қаралып отырған 11 мекемеге қатысты сыртқы аудит есептеріндегі ақпаратты ескере отырып, осы процестің кейбір негізгі аспектілерін қарастырайық.

Осы есептердегі білім беру бағдарламаларын дамыту жөніндегі деректерді талдау жоғары оқу орындарының осы салада әртүрлі инновациялық тәсілдерді қолданатынын көрсетті. Жақсы тәжірибенің бір мысалы – Еуразиялық гуманитарлық институт пен колледждердің «қолданбалы бакалавр» бағдарламаларын әзірлеу бойынша белсенді ынтымақтастығы. Бұл оқу орнына студенттерді заманауи дағдылармен қамтамасыз етіп, оқу мерзімін қысқартуға мүмкіндік береді. Сол сияқты, KUPS кәсіпорындармен және шетелдік жоғары оқу орындарымен табысты ынтымақтастық орнатып, бағдарламаларды еңбек нарығының қажеттіліктеріне бейімдейді.

Атап айтқанда, КВТУ және Сырдария университеттеріндегі білім беру бағдарламаларын басқарудың инновациялық жүйесіне назар аудару қажет, онда мазмұнды әзірлеу және келісу үшін консультативтік кеңестер мен салалық комитеттер құрылған

білім беру бағдарламаларын сала өкілдерімен бірлесіп әзірлеу. Бұл оқу жоспарларын үнемі жаңартып, олардың қазіргі талаптарға сай болуын қамтамасыз етуге көмектеседі.

Осы оң аспектілермен қатар, жоғары білім беру ұйымдары білім беру бағдарламаларын әзірлеу процесінде белгілі бір қиындықтарға тап болады. Кемшіліктерге кейбір ресурстардың жетіспеушілігі, еңбек нарығының өзгермелі сұраныстарына бейімделудегі қиындықтар және инновацияларды тиімді басқару қажеттілігі жатады. Көтерілген кейбір пікірлер өте ауыр болды. Еуразиялық гуманитарлық университетте сарапшылар мұғалімдерді даярлау саласындағы білім беру бағдарламаларының санын (7-ден 3-ке) және 6B042 «Құқық» мамандандыруы бойынша (3-тен 1-ге) біліктілік талаптарына сәйкес келтіруді ұсынды. Еуразиялық гуманитарлық университет пен Тараз халықаралық инновациялық университет сияқты кейбір жоғары оқу орындары негізгі және қосалқы бағдарламалар бойынша оқуды дұрыс ұйымдастыра отырып, пәнаралық және көпсалалық білім беруді дамыту тәсілін жетілдіруі қажет.

Тізімде көрсетілген пікірлердің кейбірі білім беру бағдарламаларының сапасына және, демек, мамандарды даярлау сапасына елеулі әсер етуі мүмкін болғандықтан, оларға ерекше назар аудару және егжей-тегжейлі қарастыру қажет. Мысалы:

- педагогикалық бағыттағы және 6B042 – Құқықтану (EAGI) мамандығы бойынша ұсынылатын оқу бағдарламаларының санының біліктілік талаптарына сәйкес келмеуі,
- білім беру бағдарламаларын әзірлеуге жұмыс берушілер мен түлектердің жеткіліксіз тартылуы (D.A. Kunaev Eurasian University, K. Satpaev Ekibastuz Engineering and Technical Institute, O.A. Baikonurov Zhezkazgan State University, Syrdarya University)
- оқу бағдарламаларын дамыту жоспарының болмауы (Сырдария университеті «Сырдария» университеті)
- білім беру бағдарламалары Қазақстандағы Жоғары білім және ғылым министрлігінің талаптарына сәйкес Дублин сипаттамаларын толық ескермейді (К. Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты)
- мемлекеттік тілде бағдарламаларды жүзеге асырмау (К. Сәтпаев атындағы Экибастуз инженерлік-техникалық институты)
- Екі деңгейлі білім беруді жүзеге асыру механизмін әзірлеудегі қиындықтар (EAGI, Тараз халықаралық инновациялық институты, «Сырдария» университеті).

Сонымен қатар, сарапшылар инновациялық және ынтымақтастық бағыттағы дамуға жоғары оқу орындарының қатысуын арттыру қажеттігін атап өтті

білім беру бағдарламаларын дамытуға университеттердің белсенді қатысуын, шетелдік профессорларды оқыту процесіне тартуды және барлық білім деңгейлеріндегі оқу бағыттарының біртектілігін шешуді және тағы басқалар.

Жалпы алғанда, VEG есептерінің талдауы қазақстандық жоғары оқу орындарының оқу бағдарламаларын дамытуда әртүрлі тәсілдер қолданатынын көрсетті; алайда студенттерге бағытталған оқытуды жүзеге асыру үшін білім беру жүйесін одан әрі жетілдіру мен дамыту қажет, соның ішінде заманауи технологияларды енгізу, жұмыс берушілермен байланысты нығайту және халықаралық ынтымақтастық.

1.4 Стандартты «Академиялық қызметкерлер және оқыту тиімділігі»

Академиялық құрам білім беру жүйесінде орталық рөл атқарады: олар тек білім мен дағдыларды берумен шектелмей, сонымен қатар оқу үдерісінің тәлімгері және ұйымдастырушысы ретінде қызмет етеді. Оқыту тиімділігі – негізгі аккредиттеу стандарттарының бірі, бұл жоғары сапалы мұғалімдерді даярлаудың маңыздылығын айқындайды.

Мұғалімдердің мотивациясы білім беру үдерісінің сапасын арттыруда маңызды рөл атқарады және оқытудың жоғары стандарттарына жетудің ең тиімді құралдарының бірі болып табылады. Бұл кәсіби дағдыларды жетілдіруге ғана емес, сонымен қатар оқытудың инновациялық тәсілдерін дамытуға да ықпал етеді. Сыртқы аудит есептерінің талдауы жоғары оқу орындарындағы академиялық құрамды ынталандыру және мотивациялау мақсатында оқытушылардың кәсіби қызметіндегі жеке үлестері мен жетістіктерін мойындауға арналған бонустық жүйе қолданылып жатқанын көрсетті. Қызметкерлерді тиімді әрі шығармашылық тұрғыда жұмыс істеуге ынталандырудың басқа механизмдеріне мемлекеттік және ведомстволық марапаттарға ұсыну жатады. VEG есептерінің талдауы көрсеткендей, қарастырылып отырған университеттердің (KUPS, Д. А. Қонаев атындағы Еуразиялық құқық академиясы) арасында Қазақстан Республикасының «Құрмет» ордені, «Құрмет белгісі» ордені және «Атақты қызметі үшін» медалі иегерлері, сондай-ақ ұлттық және халықаралық академиялық қауымдастықтарда елеулі беделге ие құқықтанушы ғалымдар бар. Еуразиялық гуманитарлық институтында, Қазақ көлік және коммуникациялар университетінде және Қазақ-Британ техникалық университетіндегі қызметкерлерге арналған әлеуметтік пакеттер мен бонустық бағдарламалар оқытушылар құрамын ынталандыру құралы болып табылады. Сонымен бірге сарапшылар М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясының кадрлық саясатын жетілдіруді, оның ішінде негізгі өнімділік көрсеткіштеріне сүйене отырып қызметкерлерді ынталандыру шараларын енгізуді ұсынды.

VEG есептерінің талдауы жоғары оқу орындарында кадрларды дамытудың әртүрлі тәсілдерін анықтады. KUPS және KITU сияқты көптеген университеттер мақсатты кадрларды оқыту мен заманауи технологияларды меңгеруді қамтитын кәсіби даму бағдарламаларын белсенді түрде жүзеге асыруда. Алайда Сырдария университеті, Тараз халықаралық инновациялық институты, Қазақ технология және бизнес университеті және Д. А. Қонаев Еуразиялық құқық академиясы сияқты кейбір жоғары оқу орындары қызметкерлердің кәсіби дамуына жеткілікті көңіл бөлмейді, бұл ақырында білім сапасына әсер етуі мүмкін. Бұл әсіресе Қазақ-Британ техникалық университетінде айқын байқалады: онда қызметкерлердің кәсіби дамуына бөлінетін қаражат үлесі 0,2%-дан 0,04%-ға дейін төмендеді, ал абсолютті көрсеткіш бойынша бұл көрсеткіш биыл 50 оқытушыдан 6-ға дейін азайды. Сонымен қатар, сарапшылар университет оқытушыларының кәсіби дамуын жетілдіру бойынша келесі бағыттарды атап көрсетті. Жезқазғандағы О.А. Байқоңыров атындағы университетте ағылшын тілінде курстар жүргізетін және үш тілде оқыту бағдарламалары бойынша жұмыс істейтін оқытушылардың IELTS сертификаттарының болмауы Қазақстандағы көптеген университеттер үшін өзекті мәселе болуы мүмкін. Ғылыми-оқытушылар құрамының академиялық мобильділігінің төмендігі (Д.А. Кунаев Еуразиялық университеті, KazUTB, Тараз халықаралық инновациялық институты, Сырдария университеті) және кәсіби дамудың, соның ішінде шетел тілін меңгерудің – әсіресе жаһандық пандемия жағдайында – жеткіліксіздігі жоғары оқу орындарын осы маңызды аспектілерді іске асырудың жаңа тәсілдері мен әдістерін іздеуге итермелеуі тиіс.

Лекторлардың оқыту процесіне ақпараттық-коммуникациялық технологияларды белсенді енгізуі білім сапасын жақсартуға бағытталған маңызды қадам болып табылады. Осы контексте сарапшылар EAGI сияқты жоғары білім беру ұйымдарына, МТИ және Syrdarya University оқытушыларды заманауи ақпараттық технологияларды белсендірек пайдалануға ынталандыратын стратегияны әзірлеуге кеңес берді. Бұл жоғары сапалы білімге қолжетімділікті кеңейтуге көмектесетін ашық жаппай онлайн курстарды (MOOCs) құру тәжірибесін нығайтуды қамтиды.

Жалпы алғанда, оқытушылар құрамын кәсіби даярлау және дамыту жүйесін құру – жоғары сапалы білім беруді және білікті мамандарды даярлауды қамтамасыз етудің негізгі аспектісі. Көптеген университеттер әртүрлі кәсіби даму бағдарламаларын ұсынғанымен, кейбіреулері бұл салада әлі де артта қалып отыр, бұл ең алдымен қосымша назар аударуды және қаржыландыруды қажет етеді. Сонымен қатар, негізгі өнімділік көрсеткіштеріне негізделген өнімділікке байланысты жалақы жүйесін енгізу оқытушыларды ынталандырып, білім сапасын жақсартуға көмектеседі.

1.5 «Студенттерге арналған ресурстар және қолдау қызметтері» стандарты

Қазіргі білім беру жүйесі студенттерге бағдарланған болуы тиіс, ал студенттердің академиялық табысы мен жеке дамуы тек академиялық білімге ғана емес, сонымен қатар университет ұсынатын әртүрлі ресурстар мен қолдауға да тәуелді. Сондықтан білім беру ұйымдарын аккредиттеудің стандарттарының бірі – «Студенттерге арналған ресурстар мен қолдау қызметтері» стандарты.

11 жоғары білім беру ұйымын мысалға ала отырып, біз қазақстандық университеттердің студенттерге ресурстар мен қолдау көрсетуін зерттеп, олардың күшті және әлсіз тұстарын анықтап, әрі қарай жетілдіру жолдарын қарастырамыз.

Жоғары білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық инфрақұрылымы сапалы білім берудің негізгі шарты болып табылады. Алайда бұл ұйымдар лицензиялық талаптарға сай болғанымен, олардың инфрақұрылымының деңгейінде айырмашылықтар бар. Сондықтан сарапшылар бірқатар университеттердің материалдық-техникалық базасын жақсарту жөнінде ұсыныстар енгізді, бұл білім беру бағдарламаларын сәтті жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Атап айтқанда, К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ-ге дәрісханалар үшін қосымша электрондық ақ тақталар мен бейнепроекторларды сатып алу және өз баспа қызметін ұйымдастыру ұсынылды. Сырдария университетіне жаратылыстану бағытындағы бағдарламалар үшін зертханалық базаны жаңарту ұсынылды, ал Д. А. Қонаев атындағы Еуразиялық университетке спорт залын заманауи талаптарға сай жаңарту қажет. Сонымен қатар, О. А. Байқоңыров атындағы Жезқазған мемлекеттік университетіне университет кампусы бойынша сымсыз интернет сапасын жақсарту қажет.

Университеттік кітапханалар – білім беру мекемелерінің сипатын көрсететін оқу үдерісінің маңызды бөлігі. Олар студенттер мен оқытушыларға қажетті білім мен ресурстарға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Кітапхана қоры қажетті стандарттарға сай болуы тиіс, бұл оқу бағдарламаларының өзекті әрі жан-жақты болуын қамтамасыз етеді.

11 жоғары оқу орнының институттық аккредитациялық есептерін талдау осы оқу орындарының кітапханаларды қажетті жабдықтармен, оқу құралдарымен және электрондық ресурстарға қолжетімділікпен қамтамасыз етуге міндеттенгенін көрсетті. Аккредитациялау процесінде сарапшылар кітапханаларға білім беру ортасының негізгі элементі ретінде ерекше назар аударады. Сыртқы аудит көптеген жоғары оқу орындарына тән ескертпелер мен кемшіліктерді анықтап, кітапханалардың жұмысын жақсартуға көмектесуі мүмкін. Мысалы, сарапшылар Д. А. Кунаев атындағы Еуропалық университетке академиялық құрамның жарияланымдарының репозиторийін құруды ұсынды. К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ-де отандық және шетелдік академиялық журналдарға жазылу қажеттігі айқындалды. KUPSu-ға Elsevier, Springer, Thomson Reuters, E-library, RUNEB, Zhan және Paragraf сияқты ашық қолжетімді онлайн-ресурстар

мен жазылымға негізделген дерекқорларға қол жеткізуді қамтамасыз ету жөнінде ұсыныс жасалды. KazUTB-де кітапхана жүйесін модернизациялау аясында цифрлауды жеделдету ұсынылды

қызмет көрсету процестерін жетілдіру және Орталық академиялық кітапхананың электрондық форматтағы қызметтерінің ауқымын кеңейту жөніндегі ұсыныстар EAGI және Сырдария университетінің сарапшылары тарапынан да берілді.

Студенттер – білім беру үдерісінің негізгі қатысушылары, ал жоғары оқу орындары оларға қолдау көрсету үшін барынша күш салуда. Бұған жоғары сапалы жатақханалармен қамтамасыз ету, инклюзивті білім алуға қолжетімділік, бос уақытты ұйымдастыру және әрі қарай дамуға жағдай жасау кіреді. 11 жоғары оқу орнының аккредиттеу есептерін талдау олардың оқу, ғылыми-зерттеу және студенттердің дамуына қолайлы жағдай жасауға ұмтылатынын көрсетеді. Сарапшылар табысты тәжірибелерді де, жетілдіруді қажет ететін салаларды да атап көрсетеді. Мысалы, МТИ және Жезқазғандағы О.А. Байқоңыр мемлекеттік университеті студенттер жатақханаларында заманауи тұрмыстық жағдай жасайды. Мұндай күш-жігер қолдаушы моральдық ортаны қалыптастыруға және қанағаттанарлық техникалық мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге бағытталған, бұл KITU-ге арналған VEG есептерінде де атап көрсетілген. Қазақ көлік университеті сонымен қатар заманауи сандық жүйелерді сәтті енгізіп, студенттерге онлайн ресурстар мен дерекқорларға қол жеткізу мүмкіндігін ұсынады.

Қазақ-Британ техникалық университеті жоғары ықпалды журналдарда мақалалар жариялауды жеңілдетуге арналған механизмдерді сәтті енгізуде. Ұқсас механизмдер Жезқазғандағы О.А. Байқоңыров атындағы университетте де белсенді түрде дамытылуда, онда студенттер ғылыми-зерттеу жұмыстарына тартылып, өз зерттеулерінің нәтижелерін оқыту процесіне енгізуге ынталандырылады. Бұл аспект кадрларды даярлау және студенттер арасында ғылыми ойлауды дамыту үшін маңызды.

Университеттердегі коммуникация мен ашықтықты жақсарту маңызды аспект болып табылады. KazUTB білім беру бағдарламаларындағы өзгерістер туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін белсенді түрде жұмыс істеп жатыр. Сол тәсіл Жезқазғандағы О.А. Байқоңыров атындағы университетте де қолданылады, ол студенттер үшін ашықтық пен ақпаратқа қолжетімділікті арттыруға ұмтылады.

Студенттік клубтар студенттердің қажеттіліктері мен қызығушылықтарына сәйкес тұлғалық дамуында және шығармашылық әлеуетін ашуда маңызды рөл атқарады. Сарапшылар қарастырылып жатқан университеттерде әртүрлі жастар орталықтарының бар екендігі мен қызметі туралы атап көрсетеді. Талдау жүргізілген университеттер арасында сарапшылар Д.А. Қонаев атындағы Еуразиялық университеттегі мұндай клубтардың болуын оң тәжірибе ретінде атап өтті. Оларға Enactus клубы – жастардың өмір сүру сапасы мен деңгейін жақсарту үшін кәсіпкерлік дағдыларды дамытуға бағытталған халықаралық ұйымның қазақстандық желісінің бөлімшесі – және Club Elit клубы кіреді, оның мүшелері ұлттық академиялық жарыстар мен дебат турнирлерінің ұйымдастырушылары әрі

белсенді қатысушылары болып табылады.

Сонымен қатар, университеттер оқу ақысына жеңілдіктер, студенттік несиелер, емтихан сессиясын ұзарту мүмкіндіктері, сондай-ақ жетім балалар мен мүгедектерге қолдау көрсету сияқты әлеуметтік көмектің әртүрлі түрлерін ұсынады. Сарапшылар KUPS, KITU, К. Сәтпаев атындағы ЕІТІ және EAGI университеттерінің студенттерге әлеуметтік қолдау көрсету жағдайларын жасаудағы күш-жігерін жоғары бағалады, бұл жайлы оқу ортасын қалыптастыруға ықпал етеді. Студенттерге бағытталған оқытуды ілгерілететін тәжірибенің бір мысалы – Сырдария университеті мен Қазақ технология және бизнес университетінде (KazUTB) инклюзивті білім беруге қатысты ережелердің болуы. Ерекше қажеттіліктері бар студенттерге тактильді жабын және арнайы жабдықталған бөлмелер сияқты қолжетімді жағдайлар жасау оларға оқу процесіне толықтай қатысуға мүмкіндік береді. Алайда О.А. Байқоныров атындағы Жезқазған университетінде сарапшылар ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге арналған жағдайлардың жеткіліксіз екенін атап өтті.

Жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, университеттер студенттерді қолдау мақсатында оқу, зерттеу және даму үшін қолайлы жағдайлар жасауға тырысып жатқанын айтуға болады. Кейбір кемшіліктерге қарамастан, университеттер білім сапасын және студенттерге қолдау көрсетуді жақсартуға белсенді түрде жұмыс істеп жатқанын атап өткен жөн. Бұл жайлы білім беру ортасын қалыптастыруға бағытталған маңызды қадам.

2. Қорытындылар

2.1 Қазақстандық жоғары оқу орындарында студенттерге бағытталған оқытудың артықшылықтары

1. Көптеген университеттер оқытушыларға моральдық және материалдық ынталандырулар ұсына отырып, адам ресурстарын тиімді басқаруды жүзеге асырады, бұл олардың тиімді жұмыс істеу мотивациясын арттырады.
2. Көптеген оқытушылар жоғары кәсіби даярлықтан өткен және ақпараттық технологиялар мен интерактивті оқыту әдістерін пайдалана отырып, заманауи оқыту әдістерін белсенді түрде енгізеді, бұл оқу үдерісін студенттер үшін тартымды әрі тиімді етеді.
3. Университеттер материалдық-техникалық инфрақұрылымын жақсартуға және оқыту базасын жаңартуға ұмтылуда; олар жоғары сапалы оқыту мен зерттеулерді қамтамасыз ететін заманауи жабдықтармен жарақталған.
4. Көптеген университеттер студенттердің оқу және тұрмыстық жағдайын жақсарту үшін қолайлы жағдай жасады: интернетке қолжетімділік, спорт залдары және жеке дамуға арналған басқа да нысандар.

5. Университеттер студенттердің оқу кезінде әлеуметтік қолдаудың әртүрлі түрлерін ұсынады, соның ішінде қаржылық көмек, оқу ақысы мен қызметтерге жеңілдіктер, сондай-ақ бейімделуді жеңілдету және білім сапасын арттыру үшін академиялық тәлімгерлік.
6. Университеттер студенттерге «бір терезе» қызметтерін ұсынады
7. Сандық технологиялар мен заманауи тәсілдерді пайдалана отырып жүргізілетін белсенді мансаптық бағдар беру болашақ студенттерге университет ұсынатын мүмкіндіктерді жақсырақ түсінуге және қабылдау рәсімдері мен кеңес беруді жеңілдетуге көмектеседі.
8. Электрондық қабылдау жүйелерін енгізу білім алуға ашықтық пен тең қолжетімділікті қамтамасыз етеді.
9. Университеттер әлеуетті студенттердің әртүрлі санаттарына әлеуметтік қолдау көрсетіп, білім алуды қолжетімдірек етеді

2.2 Ұсыныстар

Осы ұсынымдарды әзірлеу кезінде Білім сапасын қамтамасыз ету жөніндегі Тәуелсіз агенттік жоғары білім беру ұйымдарының ерекше сипаттамаларын ескере отырып, ортақ мәселелерге назар аударуға тырысты

Қазақстанның

ың жоғары оқу орындарында студенттерге бағытталған оқытуды кеңінен енгізу.

1. Оқыту тиімділігін арттыру үшін оқытушылардың оқыту дағдыларын дамыту мақсатында, соның ішінде студенттердің белсенді қатысуын ынталандыру әдістері мен әртүрлі бағалау әдістерін қолдану бойынша тұрақты тренингтер мен семинарлар өткізу ұсынылады.
2. Лекторларға заманауи білім беру технологияларын меңгеруге және қолдануға қолдау көрсету үшін оқыту курстарына, конференцияларға және ресурстарға қолжетімділікті қамтамасыз етіп, онлайн сабақтар өткізу мен интерактивті оқыту материалдарын пайдалану үшін қажетті техникалық инфрақұрылымды дамыту қажет.
3. Оқытушылар мен студенттердің белсенді ғылыми-зерттеу жұмысына қолайлы жағдай жасау, мысалы, академиялық конференцияларға қатысуға қаржылық қолдау көрсету, ғылыми журналдарда мақалалар жариялау және зерттеу жобаларын әзірлеу.
4. Қызметкерлерге үздіксіз кәсіби даму бағдарламалары арқылы кәсіби өсу мүмкіндіктерін ұсыну.
5. Неформалды оқу нәтижелерін мойындау критерийлерін әзірлеу және «Minor» бағдарламалары туралы ақпараттық наукандарды күшейту.
6. Бағалаудың объективтілігі мен барлық студенттер үшін бағалау процесінің әділдігін қамтамасыз ету мақсатында айқын бағалау критерийлері мен кері байланыс жүйелерін жетілдіру.

7. Академиялық ілгерілеуді бақылау жүйесін әзірлеу, оның ішінде тұрақты деректерді талдау және студенттердің кері байланысын қамтамасыз ету.
8. Шетелдік серіктестермен халықаралық ынтымақтастықты нығайту, мобильділік бағдарламаларына қатысу рәсімдерін жеңілдету және тілдік дайындықтан өткізу.
9. Білім беру мүмкіндіктерін кеңейту үшін бірлескен және екі дипломды бағдарламаларды іске асыруды кеңейту.
10. Кітапхана қорын үнемі жаңартып отыру, цифрлық ресурстарға қолжетімділікті кеңейту және оқытушылар мен ғалымдардың ғылыми еңбектерінің репозиторийлерін дамыту.
11. Арнайы қажеттіліктері бар студенттер үшін жағдайды жақсарту және білім беру ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында инклюзивті білім беру механизмдерін дамыту.

Қорытынды

Таланды талдау нәтижелері бойынша Қазақстандағы жоғары білім беру ұйымдары студенттерге бағытталған оқытуды іске асыру деңгейі бойынша әртүрлі болғанымен, жақсарту мен дамуға деген ұмтылысты көрсетеді, бұл оң үрдіс болып табылады. Білім сапасын арттыру үшін материалдық-техникалық инфрақұрылымды жетілдіру, кітапхана ресурстарын дамыту және студенттерге әлеуметтік қолдау көрсетуді жалғастыру маңызды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. 2021 жылы Білім сапасын қамтамасыз ету жөніндегі Тәуелсіз агенттікте институционалдық аккредитациядан өткен жоғары білім беру ұйымдарының сыртқы аудит есептері.

2. Аталған жоғары білім беру ұйымдарының ресми сайттары:

<https://eiti.edu.kz/> <https://kaztbu.edu.kz/>

<https://kbtu.edu.kz/ru/>

<http://kups.edu.kz/>

<http://www.kazatk.kz/>

<https://zhezu.edu.kz/>

<https://vuzkunaeva.kz/>

<https://tashenev.edu.kz/>

<https://egi.edu.kz/ru/>

<https://www.htii.edu.kz/>

<https://kazetu.edu.kz/>

Тізім университеттердің қандай университеттер
сыртқы тексеру ішінде 2021 , олар
тақырыптық талдауға зерттелді

1. Академик К. Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-технологиялық институты
2. Қазақстан технологиялық және бизнес университеті
3. Қазақстан-Британдық техникалық университет
4. Қазақстан көлік университеті
5. М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы
6. О.А. Байқоныров атындағы университет, Жезқазған
7. Д. А. Қонаев Еуразиялық құқық академиясы
8. Сырдария университеті
9. Еуразия гуманитарлық институты
10. Тараз халықаралық инновациялық институты
11. Қазақстан инженерлік-технологиялық университеті

Қосымша 2

Талдаудан өткен жоғары білім беру ұйымдарының институционалдық аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін бағалау туралы ақпарат

Жоқ .	Жоғары білім беру ұйымының атауы	Студенттерге бағытталған оқу, оқыту және бағалау	Студенттерді қабылдау, оқу нәтижелері, мойындалу және біліктіліктер	Оқу бағдарламалары: олардың әзірленуі, тиімділігі, үздіксіз мониторингі және мерзімді бағалау	Академиялық персонал және оқыту тиімділігі	Ресурстар және студенттерге қолдау көрсететін қызметтер	Институционалдық шолу кезіндегі студенттер саны	Студенттерге бағытталған оқу, оқыту және бағалау
1	'Ekibastuz Engineering and Technical Академик К. Сәтпаев атындағы институт	ZS ↓	PS	PS	PS	PS	1469	21
2	KazUTB	ZS	ZS ↓	PS ↑	ZS ↓	P.S.	3520	45
3	Қазақстан-Британдық техникалық Университет	P.S.	PS	P.S.	Төтенше жағдай ↓	Төтенше жағдай	3699	39
4	Қазақ көлік университеті	ZS	P.S.	ZS	P.S.	PS	2727	39
5	М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы	PS	P.S.	Төтенше жағдай ↓	ZS	Төтенше жағдай ↓	3997	32
6	О.А. Байқоңыров атындағы университет, Жезқазған	ZS	Төтенше жағдай ↓	Төтенше жағдай ↓	PS	ZS	1275	35
7	Д. А. Қонаев Еуразиялық құқық академиясы	ZS	P.S.	P.S.	ZS	ZS	2776	24
8	Сырдария университеті	ZS	PS	ZS	ZS	ZS	3412	32
9	Еуразия гуманитарлық институты	P.S.	PS	ZS	P.S.	PS	2300	9
10	Тараз халықаралық инновация институты	ZS	ZS	ZS	P.S.	PS	7498	60
11	Қазақстан инженерлік-технологиялық университеті	P.S.	P.S.	PS	P.S.	PS	3202	23